

Hetvenkét éve, hogy Edison, a nagy felfedező bemutatta az első szénszálas izzólámpát. Évtizedek teltek el, az izzó egyre tökéletesebb lett, tudományos kutatók egész sora dolgozott ezen, Turi Pál és Millner Tivadar Kossuth-díjasaink, néhai dr. Bródy Imre —, hogy csak a magyarokat említsük. Ma már mindez kevés. Több, jobb fényre van szükség.

A múlt század végén megjelent az utcákon a neon. Ez az új gázkisüléssel fényforrás reklámvilágítási célokra kiválóan alkalmas, de nagyon drága, mert rengeteg áramot fogyaszt s emellett veszélyes is, üzembentartásához több ezer volt feszültség kell. Fénye viszont gyengébb az izzónál, belső helyiségek világítására már ezért sem gazdaságos. 1901-ben az amerikai Cooper Hevit alkotta meg az első higanygőz-lámpát, a mai, modern világítási eszköz, a fénycső őse. A kísérletek a harmincas évek végén vezettek sikerre, ekkor hozták létre az első használható fénycsövet. Ebben nemesgáz- és higanygőz-keveréken elektromos áram halad át. Így az elektronok sebes mozgása következtében főként láthatatlan ultravibolya sugárzás keletkezik, amit a fénycső felületén levő fluoreszkáló anyag: az úgynevezett »fénypor« tesz láthatóvá.

A fénycső olcsóbb, mint az izzólámpa, negyedannyi áram kell ugyanannyi fényerősséghez. Él-

tartama hatszor nagyobb a villanykörténél. Emellett a rendes 110, vagy 220 voltos hálózati feszültségbe kapcsolható. Ha Magyarországon az izzólámpák hatvan százalékát fénycsővilágításra cserélnénk ki, egy erőmű elektromos energiatermelését lehetne vele megtakarítani.

A fénycső a szemre igen jó hatással van, mert a mesterséges fényforrások közül leginkább közelíti meg a természetes nappali fény színképét. Jelenleg négyféle színben készül, közülük a kékes kiválóan alkalmas arra, hogy a finom színárnyalatokat fénye mellett jól lehessen különböztetni. Erre különösen nyomdában, textilgyárban, festékgárban van szükség.

A fénycső azonban ma még nem tökéletes. Legtöbb panasz, hogy fásztja a szemet és gyakran káprázást okoz. Ez főként ott jelentkezik, ahol a

Mind hibátlan... az Egyesült Izzóban napjában több ezer fénycsövet gyártanak és mindegyiket kétszer megvizsgálják...

fénycső »csupaszon« van elhelyezve foglatába és állandóan a szem látókörébe esik. Ilyen helyen fényszűrőt, vagy fényterelő lemezeket kell ráhelyezni.

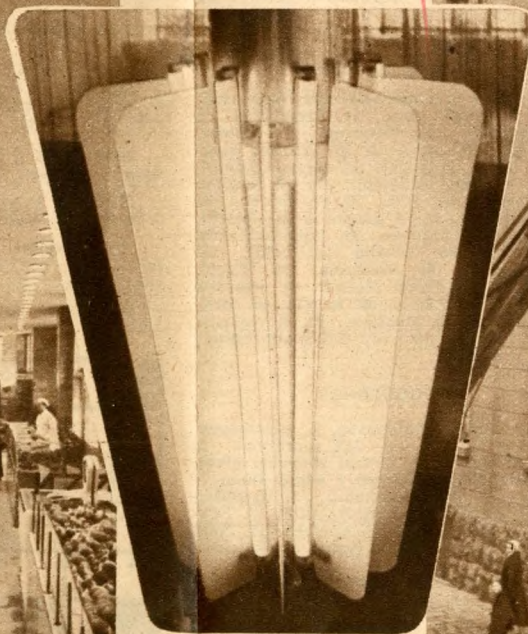
Az Egyesült Izzóban külön fénycső-bizottság foglalkozik a gyártási, fejlesztési problémákkal. Elhatározták legutóbb, hogy nagyobb fényerejű (65—80—90 wattos) fénycsöveket is előállítsanak majd, amelyeket főként üzemek, vagy nagy termek világítására lehet felhasználni. Európában jelenleg 65-nél nagyobb wattos fénycsövet nem gyártanak. Lakások világítására a 20 vagy 30 wattos fénycső a legalkalmasabb. Beszerelésük még költséges, de egy-két év múlva sokszorosan megtérül.

Javasoljuk, hogy a jelenlegi bádoglemez helyett tetszeletesebb műanyagból készítse a gyár a fénycsőtartókat. És gyárthatnának kisebb csöveket is, asztalra, vagy ágy fölé, olvasólámpának. SIL —

Az újonnan épült gyárakat, üzleteket, középületeket ma már majdnem kizárólag fénycsővel látják el. Képünk a nemrég átalakított »éjjel-nappal« Közértben készült

Egyelőre még csak a Tisza utcában, de rövidesen a Kossuth Lajos utcában és más forgalmasabb utakon is felszerelik az új világítótesteket

Lakásban is jól mutat az izléses fénycsőcsillár

(Bányász Anna és Seidner Zoltán — MTI Foto felv.)

